

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2465
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni število rač. št. 11.409

Spor se more reševati le v Ženevi

Sklepi seje sveta Društva narodov - Zasedanje se ne zaključi, ampak le prekine - Odmev ženevskih sklepov v Londonu - Italijanska popustljivost je z enakrat še samo taktična

Seja sveta Društva narodov

ZENEVA, 27. sept. Včeraj ob 10. uri dopoldne se je sestal svet Društva narodov k tajni seji, ki so ji prisostvovali voditelji delegacij. Na seji se je pripravo gradivo za javno sejo, ki se je pričela takoj po tajni. Po otvoritvi je prečital predsednik odbora petorice, španski delegat M a d a r i a g a, poročilo odbora, obenem z odgovorom abesinske in italijanske vlade. Prvi je nato odgovoril abesinski delegat H a v a r i a t e in ponovno naglasil, da je Abesinija za mirno likvidacijo spora z Italijo. Značilno pa je, da se italijanska delegacija seje ni udeležila in je s tem izpolnila grožnjo, da ne pride v dvorano tako dolgo, dokler bo sejam prisostvovala delegacija Abesinije.

Zasedanje v permanenci

Predsednik Društva narodov je nato predlagal, naj odbor za proučevanje spora še nadalje posluje in more v primeru potrebe takoj posredovati ter izročiti svetu potrebne predloge. Ker sta sedaj znani stališči obeh držav, je predlagal dalje, naj svet izda vse potrebne odredbe v smislu četrtega odstavka 15. člena pakta Društva narodov in naj se zasedanje sveta ne zaključi, dokler se ne najde primerna oblika za mirno rešitev spora. Angleški delegat lord E d e n je nato obžaloval, da spora doslej še ni bilo mogoče urediti. Anglija je pripravljena napeti vse sile, da se ta smoter doseže. Društvo narodov ne sme onemesti ničesar, kar bi kakorkoli moglo voditi do uspeha. Strinja se s predlopi predsednika in je za takojšnje delo na podlagi omenjenih členov pakta Društva narodov. Angleška vlada je trdno odločena vztrajati pri svoji dosedanjí politiki. Tudi francoski delegat L a v a l je naglasil v svojem govoru, da ostane Francija zvesta pravilom Društva narodov. Protičiti pa je treba natanko vse možnosti za pravilno pot. V enakem smislu so za ohranitev svetovnega miru govorili zastopniki Rusije L i t v i n o v, zastopnik Danske M u n d t h e r g.

Odbor trinajstih

V nadaljnjem poteku je bilo sklenjeno, da se zasedanje sveta ne zaključi, ampak samo prekine, tako bi se moglo vsak trenutek nadaljevati. V času prekinitve zasedanja bo posloval novi odbor, sestavljen iz 13 članov, katerega naloga bo stalno zasledovati razvogo dogodkov v italijansko-abesinskem sporu. Splošno se smatra, da bo prekinitev trajala dva tedna, ki se bosta mimo teka porabila tudi za nova diplomatska dopisovanja.

V Londonu so zadovoljni

LONDON, 27. septembra. Tu se živahno komentirajo včerajšnji sklepi sveta Društva narodov, ki angleško javnost docela zadovoljujejo. Razumljivo je, da nihče ne more zahtevati, naj bi se uvedle kakršnekoli sankcije, dokler niso potrebne in niso izčrpane druge možnosti za likvidacijo italijansko-abesinskega spora.

Društvo narodov bo za radi tega posredovalo dalje in v primeru negativnega uspeha počakalo na eventuelni pričetek vojne. Stališče Anglije je v tem oziru nespremenjeno in neomajno, zlasti ker se opaža, da pričenjajo v Rimu formalno popuščati, dasi so stvarno njihovi cilji še vedno enaki, kakor so bili prej.

Anglija ne popusti

Po poročilih iz zanesljivega vira se izve, da bi bila Italija pripravljena opustiti vojno proti Abesiniji pod pogojem, da se ji dodelijo nekatere abesinske province, nad ostalo Abesinijo pa dobi mandat. Anglija na tako dalekosežne koncesije nikakor ne more pristati, ker se to ne bi strinjalo s pravili Društva narodov. Anglija stoji slej ko prej na stališču, da mora ostati Abesinija samostojna in neodvisna. S tega stališča se presoja tudi nova italijanska prizadevanja za sklicanje nove konference Italije, Francije in Anglije, ki naj bi se vršila predvidoma v Stresi. Nekateri tukajšnji listi so naglasili, da bi bila taka

konferenca umestna samo tedaj, ako bi Mussolini prišel na njo s takimi predlogi, ki bi bili sprejemljivi, sicer pa bi bila popolnoma odveč. S strani vlade se pa izve, da ni naklonjena nobeni taki novi konferenci in nikakor ne dovoli, da bi se reševanje spora preneslo iz Ženeve, t. j. od Društva narodov kam drugam.

Upi so še prezgodnji

UPI SO ŠE PREZGODNJI.

Splošno pa prevladuje v Angliji pričanje, da se Italija pričinja izogibati vsakemu konfliktu z Anglijo in prenosu vojne v Evropo. V Italiji so spoznali, da bi bilo trdovratno vztrajanje pri oboroženem sporu lahko usodno za njih same. Od tod popustljivost, ki se v zadnjem trenutku pojavlja. Iz tega bi bilo pa še mnogo prezgodaj sklepati, da položaj ni več nevaren in da se bo tudi zares dosegel zadovoljiv sporazum. Zelo malo je verjetno, da bi mogel Mussolini toliko popustiti, da bi se njegove zahteve ujemale s tistim, na kar je pripravljena pristati Anglija.

Dogadki svetovne politike

Zveza Nemčije, Poljske in Madžarske

Velik politični lov v Nemčiji, ki se ga udeleže Gömbös in zastopniki Poljske

BERLIN, 27. septembra. Semkaj je prišel madžarski ministrski predsednik Gömbös, ki se na povabilo predsednika pruske vlade generala Göringa udeleži velikega lova. Na ta lov pridejo tudi zastopniki Poljske. Gömbös se bo sestal z državnim voditeljem Adolfom Hitlerjem in raznimi drugimi vodilnimi nemškimi politikmi. Komentari o Gömbösovem obisku v Berlinu so zelo različni. Med tem, ko pravijo nekateri, da bo Gömbös za

časa svojega obiska posredoval v glavnem za sporazum med Nemčijo in Italijo, zatrjujejo drugi, da gre za snovanje nove trozveze med Nemčijo, Poljsko in Madžarsko. Vse kaže, da so trditve drugih mnogo bolj verjetne in se taka zveza v resnici pripravlja. To se da sklepati iz raznih znakov akcij zadnjega časa, ki so zaradi italijansko-abesinskega spora bile izvršene bolj v ozadju evropskega javnega zanimanja.

Proglas protifašistov

Protifašistični tisk objavlja proglas, naslovljen na vse Italijane vtulini in v Italiji. V proglasu pravi, da je fašizem kot gibanje končal in nadaljuje sedaj svoje delo le še kot brezčutni stroj. Fašizem je sovražnik Italije. Po naravni logiki in zgodovini se trudi vsaka diktatura, ki propada, povleči državo in narod v svojo agonijo. Čim se je fašizem skregal s hitlerizmom, ki je obrnil evropski sistem, je bil fašizem prisiljen spremeniti svojo intransigentno evropsko politiko in kreniti na pot, ki je odrejena po versailleski pogodbi, izsiljujoč istočasno in proseč, da se mu dovoli »kazenska ekspedicija« v Afriki. Senilna diktatura fašizma se boji revolucije novih generacij, bolj, kakor stare opozicije. Afriška ekspedicija pomeni uničenje množice mladih ljudi in ni nič drugega, kakor policijski imperijalizem. V življenju italijanskega naroda je nastal velik zlom, ki ga ni več ne more popraviti. Gibanje vseh nasprotnikov umirajočega fašizma se je pričelo in je čisto gotovo, da bo tista neznana Italija, ki se formira v tihini pod neza-

slišanim pritiskom fašistične diktature, znala v odločilnem trenutku izvršiti svojo dolžnost.

V ABESINIJ NE BO VOJNE?

LONDON, 27. sept. Ameriški koncesionar Cherton se je odpeljal danes iz Southamptona v Newyork in se bo vrnil v London čez tri tedne. Novinarjem je izjavil, da je prepričan, da v Abesiniji ne bo vojne.

PRIPRAVE V TRIPOLITANIJ.

LONDON, 27. sept. »Daily Telegraph« objavlja poročilo iz Libije, v katerem poroča o tamkajšnjih velikih vojaških pripravah Italije. V Bengaziju so zbrane letalske sile, dočim se v Tobruku preureja pristanišče v bazo za vojno mornarico. V pristanišču so ena križarka, 3 rušilci, več podmornic in več hidroplanov. Nove čete se pripravljajo dan za dnem.

STRATOSFERSKO LETALO.

LONDON, 27. sept. Listi objavljajo nove podrobnosti o stratosferskem letalu, ki ga grade v Bristolu po naročilu ministrstva za letalstvo. Stratosfersko letalo bo doseglo brzino preko 500 km na uro in se bo moglo dvigniti v višino do 15 tisoč metrov.

Na tističu domače politike

Dr. Juvan mariborski župan

BEOGRAD, 27. sept. (Ob splepu lista.) Z ukazom, ki izide jutri, je dosedanji mariborski občinski svet razpuščen in imenovan nov. Za župana je postavljen dr. Juvan, za podžupana Fr. Žebot.

Gibanje jugoslovanskih nacionalistov

Sarajevo, 27. septembra. V tukajšnjem hotelu »Central« je bila včeraj zaupna predkonferenca jugoslovanskih nacionalnih politikov, pristahev pohorske deklaracije. Širši sestanek, ki bi se moral po prvotnih dispozicijah jutri vršiti v kopališču Ilidži pri Sarajevu, je premeščen in se bo tudi on vršil v Sarajevu v dvorani hotela »Central«.

Odbita marksistična ponudba

Tukajšnje slovensko marksistično glasilo »Delavska Politika« je, kakor ljubljanska »Slovenija«, zašlo med tiste, ki pozdravljajo novo JRZ. Napravilo je namreč tej novi stranki poklon z besedami: »Ta stranka pomeni ozdravljenje in razčiščenje dosedanjega brezidejnega kaosa, ker prinaša s seboj jasnost v političnih dejanjih in njihovo pravilno diferenciacijo. Močne in idejno enotne grupacije vodijo nujno k pravilnemu ocenjevanju in reševanju vseh perečih gospodarskih, socialnih in političnih vprašanj. Da pa ne bo nesporazuma: dve fronti. Na eni strani sedaj združene meščanske stranke (JRZ) — na drugi strnjena fronta delovnega ljudstva.« Kakor »Slovenija«, je seveda tudi »Delavska Politika« pričakovala, da bo JRZ sprejela ta poklon z odprtimi rokami in bo takoj za delitev oblasti z — marksisti. Pa se je hudo vrezala. »Slovenec« ji je odgovoril, da dve fronti nista prav nič potrebni, ampak zadostne čisto ena, t. j. JRZ, ki »itak že združuje v svojih vrstah delovno ljudstvo.« Da, da, tako se vedno zgodi vsem tistim, ki delajo veliki gospodi poklone, da bi se jim milostno nasmehnili in jih vzela v svoje račune. Ta velika gospoda pri JRZ zadostuje sama sebi in ne rabi nobene podpore marksistov, s katerimi naj bi delila — fronto. Čudno, da se naši marksisti niso nič naučili od svojih sodrugov v Avstriji, ki so samo zato, da bi sploh še smeli obstojati, ponujali podporo pokojnemu Dollfussu, pa jo je tudi zviška odklonil.

Drobne novice

Kdo bo novi župan? S prizadete strani smo prejeli: »Ker se imenovanje novega župana in podžupana še vedno ni izvršilo, se občinstvo v Mariboru za to vprašanje vedno bolj zanima, ker je važno, kdo bo vodil mariborsko občino v času, ko bo treba rešiti nekaj pravih važnih gospodarskih in finančnih vprašanj. Kar tiče podžupana, ni po naših informacijah povsem točno mnenje lista »Volksstimme«, katero smo citirali včeraj, da sta prišla tukaj kot kandidata v poštevgg. dr. Miler in Žebot. Gospod dr. Miler se za to mesto ni zanimal in v tem oziru tudi ni storil nobenega koraka. Zadevno je prišel z ozirom na vse razmere od vsega začetka resno v poštev samo kak vidnejši pristaš SLS. Po vseh znakih sodeč bo imenovan gospod Žebot.«

V vsako slovensko hišo „Večernik!“

Dela za naša pravo

Državna trgovska akademija

Na zavodu je skupno 193 učencev in trpi pouk zaradi pomanjkanja učnih moči — Prvi letnik je dobil paralelko — V višjih letnikih pretežno dijakinje

Ko se je pred leti ustanovila v Mariboru državna trgovska akademija, je naše mesto precej pridobilo na svoji veljavi. Z ustanovitvijo je bila uresničena vsaj ena želja, dočim je stremenje po prepotrebni obrtni šoli splavalo po vodi. Mariborsko državno trgovsko akademijo je zapustilo že lepo število absolventov in absolventk, ki se danes s pridom udeležujejo kot večši uradniki v različnih industrijskih, trgovskih in drugih obratih. Vse hvale vredno pa je prizadevanje ravnateljstva in proforskega zbora, da preskrbuje absolventom službena mesta in je zaradi tega v stalnih stikih z različnimi večjimi domačimi industrijskimi in trgovskimi podjetji. Ni nobena skrivnost, da je sedanji ravnatelj g. Modic spraval do kruha pri poštni hranilnici že lepo število svojih absolventov.

Prednost sprejema na trgovski akademiji imajo pred vsemi sinovi naših podjetnikov in je zavod v prvi vrsti namenjen mladeničem. Še pred leti pa se je nato polagalo premožno važnosti, tako da obiskujejo višje letnike v pretežni večini dijakinje, katerim trgovska akademija ni namenjena. V življenju se pozneje kaj kmalu omožijo in je tako ves uk in ves trud zaman. Pri letošnjem sprejemu je ravnateljstvo zavoda upoštevalo ta pojav in je bilo sprejetih v prvi letnik nekaj več dijakov, kakor pa dijakinji. Naval na državno trgovsko akademijo pa je bil letos izredno velik. V prvi letnik se je vpisalo nad 130 učencev, od katerih je bilo sprejetih 52. Značilen za današnje šolske razmere je vsekakor dogodek, ki ga je doživel ob začetku šolskega leta g. ravnatelj trgovske akademije. Ko je bilo vpisovanje v prvi letnik zaključeno, je potrkal na njegova vrata ubog dijak, absolvent meščanske šole in prosil za sprejem na akademijo. S solzami v očeh mu je pripovedoval, da živijo njegovi starši na deželi, kjer ima oče majhno posestvo in

kopico otrok. Dal ga je študirati zato, da bi postal učitelj. Meščanska šola je dovršil z odličnim uspehom. Na učiteljske pa ga niso sprejeli, ker so imeli pravico sprejema po najnovejši odredbi prosvetnega ministrstva le absolventi nižje klasične ali realne gimnazije. Ker je tudi ravnatelj trgovske akademije sprva odklonil njegov sprejem zaradi že itak prekoračenega števila novincev, je učenca željni dijak pokleknil pred ravnatelja in ga kleče prosil za sprejem. Ravnatelj se je usmilil mladega človeka in ga sprejel. Gornji primer nam dovelj zgovorno priča, kako velika krivica se je zgodila absolventom meščanske šole, ki nimajo pravice vstopa v učiteljske, čeprav bi znanje, ki so si ga pridobili na meščanski šoli, izdatneje in uspešneje uporabili, kakor absolventi nižje klasične ali realne gimnazije, za nadaljnji študij na učiteljski, ker imajo tudi čisto drugo podlago.

Ko se je letošnje šolsko leto na trgovski akademiji že pričelo, je nenadoma, kakor smo poročali, prispela vest, da je ministrstvo industrije in trgovine dovolilo paralelko za prvi letnik. Po tem odloku je bilo še naknadno sprejetih v prvi letnik 43 učencev in učenk, tako da je v prvem letniku, ki ima dva oddelka, skupno 95 učencev in učenk. Na zavodu poučuje z ravnateljem skupno 3 profesorjev in ker ima sedaj trgovska akademija 5 oddelkov, trpi zaradi pomanjkanja prostora in učnih moči pouk, ki se mora vršiti v skrčenem obsegu. Gospodje profesorji so zaposleni do maksimuma in je ravnateljstvo nujno zaprosilo vsaj še za eno učno moč. Glede prostorov pa se je uredilo tako, da pouk v hodoče ne bo trpel. Da je bila otvoritev paralelke potrebna, pa nam dokazuje dejstvo, da je moralo ravnateljstvo odkloniti nad 30 prijavitelcev za prvi letnik.

Iz stanovske fronte

Elita slovenskega gostilničarstva v Mariboru

Včeraj, v četrtek proti večeru, se je pripeljal v Maribor z avtokarjem s poučne strokovne turneje po Avstriji in Češkoslovaški okoli 30 hotelirjev, kavararjev in gostilničarjev iz različnih mest in krajev dravske banovine. Program te poučne turneje, ki jo je organizirala ljubljanska Zveza gostilničarskih združenj in kateri je dal iniciativo neumorno delavni ravnatelj g. Peteln, naš stari mariborski znanec in organizator gostilničarskih vrst, je vodil udeležence iz Ljubljane preko Velikega Kleka, Solnograda, Berchtesgadena, Linca, Budjevic, Plzna, Karlovih varj in Marijanskih Lazni v Prago in odtod preko Brna, Zlína, Dunaja in Marijinega Celja v Maribor. Tukaj so mariborski tovariši priredili odličnim gostom priščrčen in ljubezniv sprejem. V okusno prirejenih prostorih »Velike kavarne« so se zbrali gostje s svojimi mariborskimi prijatelji, kjer je bila odlično aranžirana

večerja, združena s prijateljskim večerom na čast dragim gostom. Tople zahvalne besede je spregovoril udeležencem turneje za vzorno disciplino, mariborskim tovarišem pa za priščrčen sprejem g. ravnatelj Peteln. Nato je spregovoril za služni predsednik tukajšnjega združenja gostilničarskih podjetij g. Gjur Valjak, ki je tovarišem-gostom izrekel priščrčno dobrodošlico in hkrati podčrtal zasluge neumorno agilnega ravnatelja Petelna za krasno uspešno poučno izlet, ki bo v mnogem koristil napredku našega gostinstva in tujsko-prometne organizacije. V imenu udeležencev se je v toplih besedah zahvalil Zvezi in g. ravnatelju Petelnu za organizacijo prekoristnega izleta g. Pavalec. Polni najlepših vtisov z zaključene turneje so se odlični gostje poslovili od Maribora ter se odpeljali na svoje domove.

Iz naših društev

Predavanje pri DJA

Sezona predavanj se je pričela v torek s predavanjem g. inž. Milovana Goljevščka iz Ljubljane, ki je pod okriljem Društva jugoslovanskih akademikov v Mariboru govoril o vlogi hidrotehnične laboratorija v sodobni vodogradnji. Po uvodnih stvkih predsednika DJA, cand. iur. Staneta Peterina, ki je očrtal pomen ljubljanske univerze in borbe slovenskega študenta za njo, je povzel besedo asistent tehnične fakultete v Ljubljani, g. inž. Goljevšček ter objasniti težko snov na lahko umljiv način. S pomočjo treh filmov in mnogih skioptičnih slik je razložil princip laboratorijskega razisko-

vanja ter njegov pomen v praksi in narodnem gospodarstvu, in hkrati s konkretnimi podatki dokazal, da se investicije bogato poplačajo. Mnoge naprednejše države so spoznale praktično vrednost hidrotehničnih laboratorijev in izdajajo za nje ogromne vsote. V Ljubljani že dve leti deluje društvo za ustanovitev prvega takega instituta v Jugoslaviji in gre agilnemu prizadevanju ter požrtvovalnosti članov tega društva, predvsem pa g. inž. Goljevščku zahvala, da se že prihodnji teden začne zidava te prepotrebne ustanove. Kot zastopnik tega društva je g. asistent hotel zainteresirati za novi laboratorij tudi mariborske tehnične kroge, kar pa se mu najbrže ni povsem posrečilo. Med kakimi 70—80 poslušalci smo namreč opazili le malo inženjerjev. Prišel pa je g. podžu-

pan Golouh, predsednik Ljudske univerze g. inž. Kučovec, vodja gradbenega urada g. inž. Baran in še nekaj drugih

gospodov, gros poslušalstva pa so zopet — kot že tolikokrat — tvorili naši študentje.

Gospodarsko življenje

Razvoj reje domačih kuncev

Dodatno k članku v »Večerniku« št. 205 nadaljujemo poročilo o razvoju društvenega delovanja po koncu vojne. Kakor je bilo omenjeno že zadnjič, so vodili prva leta po prevratu društvo ugledni meščani, ki so delovali še nekaj let precej aktivno, vodili seje, dajali navodila ter pisali zadevne članke v slovenskem in nemškem jeziku, pozneje pa samo v slovenskem. Bilo pa je kmalu opaziti, da si osvaja vodstvo člani širših slojev zavednega delavstva, in zahteve slovenskega delovanja v društvu so postajale vedno večje. Nekateri prejšnji najmarljivejši člani so postali tedaj častni člani in so se s tem umeknili iz društvenega življenja.

Nepričakovano pa so se razcepili rejci v dve skupini, katerih ena je vodila že obstoječe društvo, druga pa si je ustanovila leta 1925. v okoliški občini nov klub za rejo čistokrvnih kuncev. Klub je začel delovati takoj po ustanovitvi in potrditvi pravil s strani oblastva. S pomočjo zavednega člana in izkušenega rejca si je nabavil več vrst novih plemen iz tujine, ki prej tu niso bila znana. Nadalje je pa tudi že obstoječe vrste nadomestil z novimi plemenjaki zaradi obnove krvi in se tako založil z najboljšimi zlahtnimi vrstami. Pripominjamo pa, da je klub vse to brez vsake zunanje pomoči izvršil in so člani krili stroške iz lastnih sredstev.

Med tem so začeli tuji listi prinašati reklamo o novi vrsti kuncev, ki so ji dali ime »Bober rex«. To je povzročilo med rejci veliko zmešnjavo. Vsi so hoteli gojiti te nove kunce in le visoke cene so preprečile, da niso zavrgli starih vrst. Cena enega kunca omenjene vrste se je vrtela okoli 60 zlatih mark, česar klub ni zmogel. Da pa zadosti željam mariborskih in ostalih jugoslovanskih rejcev, je klub vendarle sklenil naročiti mešance, to je polovično kri, s katerimi pa ni dosegel velikih uspehov. Zaradi vedno novih povpraševanj in celo že naročil, je pa priskočil na pomoč neki odlični član kluba in naročil sam par črnih kuncev vrste »Bober rex«, za katere je plačal okoli 2000 Din. S tem je bilo tudi to vprašanje rešeno.

Ker so se člani pridno oprijeli reje te nove vrste, je bilo kmalu na razpolago zadostno število plemenjakov, ki so se pričeli razpošiljati na vse strani, zlasti v

večja mesta, kakor v Beograd, Novi Sad, Sarajevo, Zagreb in Ljubljano. Pošiljale so se tja največ pošiljke mladičev, ki so jih naročniki sprejeli s splošnim zadovoljstvom. Tudi tam so se zbrali rejci ter ustanovili društva, ki pridno delujejo in prirejajo tudi velike razstave. Med tem časom je tudi mariborsko društvo prišlo popolnoma v slovenske roke, pričelo delovati vzporedno s klubom, zasledovati enake cilje in sklenilo po nekaj skupnih sejah društva in kluba združiti oboje v eno samo močno društvo z imenom »Prvo jugoslovansko društvo za rejo kuncev v Mariboru«. To društvo obstoja še sedaj in pridno deluje.

Dohodki MP. V ravnokar izšli tromesečni bilanci MP januar—marec 1935 izkazuje seznam dohodkov tele postavke: oddaja vode, plina in električnega toka vrže 2.459.683,98 Din, prodaja premoga, koksa, drv, ledu, žarnic in drugega blaga 363.787,49, plinomerščina 94.602,50, elektroštevnik 132.015,75, klavnina 170.994, oglednina 139.127,08, hlevnina 2.907,50, trihonoskopski pregled 16.236, tehtnina 4.472, izdaja živinskih potnih listov 8.789,60, mes. odbir. vodomero 6.480, podaljšanje posestne pravice za grobove 1.373,50, prevoznina 592.839,50, vstopnina kopališč 43.021,00, pogrebne Din 202.584,30, najemnine stanovanjskih hiš, hladilnic 602.578,66, dohodki gradb. uprave 497.978,36, prispevki okoliških občin za električno omrežje 5.685,05, povračilo stroškov 30.503,09, obresti, zaračunane dolžnikom 642,20, razni dohodki plinarne in avtobusnega prometa 9.737, dohodek reklame pri avtobusnem prometu 360, razni dohodki kopališča 1666, razni dohodki elektropodjetja 6368, skupno so torej znašali dohodki v imenovanem tromesečju 5.324.426,56 Din.

Ne zaostajamo v izvozu sadja! Dosedaj je šlo preko severnih mejnikov, večji del v Nemčijo in ČSR, manj pa v Avstrijo in druge države, preko 1000 vagonov samo izbranega namiznega sadja, dočim stoji takozvano »industrijsko« sadje tik pred svojo sezono. Naklada se v sadjarstvih centrih: Pesnica, Ljutomer, Ormož, Videm-Krško, Skoro vsak izvoznik je eksportiral do 100 vagonov. Kljub sporedično slabi letošnji sadni letini je to vsekakor razveseljiv pojav v narodnem gospodarstvu ob meji.

Razne vesti

Iz carinske službe. Premeščeni so: Edvard Jarič, carinski kontrolor iz Gornje Radgone v Zagreb, Boleslav Milenković, carinski kontrolor iz Maribora v Zagreb, Cvetenič Stanko, carinski kontrolor iz Splita v Maribor, Stanko Klemenc, carinski kontrolor iz Vel. Kikinde v Sarajevo, Branimir Glođić, carinski kontrolor iz Maribora na Sušak, Josip Randić, carinski kontrolor iz Maribora v Gornjo Radgono.

Ce razžalili na Poljskem Hitlerja, dobiš osem mesecev zapora, kar je doživel in izkusil židovski trgovec Naum Halberstadt.

Žide so nabunkali v Parizu. Bilo je precej ranjencev.

Manevri ob Marni! Dokažejo naj nadmoč motoriziranih oddelkov nad odredi »starega modela«.

V Litvi: kmetijski nemiri, ki postajajo iz dneva v dan resnejši.

Na Nizozemskem: strahovito neurje na kopnem in morju, ki je zahteval devet človeških žrtev.

Grško brodovje odpoklicano! Radi napetega položaja v sredozemskem morju je moralo grško brodovje, ki bi na povabilo turške vlade imelo ostati v turških vodovih do 15. oktobra, takoj nazaj.

Na Japonskem: katastrofalne poplave po vsej državi. Na progi Tokio—Nijgata je prekinjen promet.

Ptujske novice

Sokolsko društvo Ptuj priredi v soboto 28. t. m. z začetkom ob 20. uri zvečer svoje letošnje prvo predavanje za pripadnike in prijatelje Sokolstva v prosvetni dvorani »Madike«. — Predava društveni prosvetar M. Kovačič o temi »Jugoslavlani ali S. H. S.?« Ker je predavanje namenjeno kot popolnoma interna prireditev, vstopnine seveda ni.

Spartna gibanje

Sodniški odbor pri O. O., službeno. Tekma »Železničar«—»Rapid« ob 14.30 se ne vrši, torej je delegiranje sodnika g. Nemca brezpredmetno. Izpitna taksa za sodniške kandidate znaša le Din 100, ne pa Din 150, kakor je to bilo včeraj pomotoma objavljeno.

Izgledi za napredovanja.

Uradnica, (ki je šele nastopila službo svojemu starejšemu tovarišu): So v tem podjetju kakšni izgledi za napredovanje?

Uradnik: Morda. Naš šef se v kratkem loči od svoje žene.

Čudno...

Soseda: Čujte, v kakšni stroki je vaš sin v uku, da je vedno tako umazan?

Mati: V kemični čistilnici

Mariborske in okoliške novice

Odličen predstavnik angleškega naroda v Mariboru

Tajnik zunanjega angleškega ministrstva je prispel k nam, da bi poglobil stike med našim in angleškim narodom — Angleži občudujejo našo gostoljubnost

V Maribor je prispel včeraj popoldne odličen predstavnik velikega angleškega naroda, tajnik posebnega urada pri angleškem zunanjem ministrstvu za propagando prijateljskih stikov med Anglijo in vsemi evropskimi narodi g. **Kenneth Johnstone**, ki je na potovanju po vseh krajih naše države. V Maribor je prispel s popoldanskim brzovlakom iz Ljubljane. Člani mariborskega angleškega krožka in prijatelji angleškega naroda so mu priredili dostojen in pristrčen sprejem. Na kolodvoru sta ga v imenu krožka sprejela podpredsednik g. dr. **Kotnik** in g. dr. **Rapotec**.

Po prihodu v Maribor si je odličen angleški gost ogledal najprej prostore angleškega krožka, nato pa razne zanimivosti našega mesta. Ogledal je železniško knjižnico, ogledal si je industrijski del Maribora in druge gospodarske ustanove. O vsem, kar je videl, se je zelo pohvalno in laskavo izrazil, zlasti pa mu je ugajala lepa lega Maribora in čistoča mestnih ulic in trgov. Člani angleškega krožka so pri »Orlu« priredili odličnemu gostu na čast intimen večer, ki so se ga udeležili tudi nekateri naši javni delavci. Po večerji je mladi in sim-

patični angleški odličnik najprej s toplim povdankom naglasil gostoljubnost našega naroda in dejal, da jo Angleži naravnost občudujejo in da odnese sleherni Anglež iz Jugoslavije vselej najlepše vtise. Dejal je, da je imel priliko v kratkem času svojega bivanja spoznati precej dobro naš narod in vse njegove vrline. Tudi je naglasil, da se je v Londonu pri zunanjem ministrstvu osnoval poseben odbor za odnose s tujimi državami in da je prav nje doletela čast, da izvrši veliko nalogo odbora, da poglobi stike in odnose med našim in angleškim narodom, da ustvari nove odnose in da nudi vso pomoč že obstoječim društvom, ki streme po jugoslovansko-angleškem prijateljskem zblizanju, da bodo mogla doseči čimprej zaželjene smotre. Posebno toplo pa je naglasil, da bo odnesel iz Maribora prav gotovo najlepše spomine in vtise.

Angleški odličnik je doslej obiskal že Beograd, Sarajevo, Subotico, Novisad, Zagreb in Ljubljano. Iz Maribora je davi ob 5. uri odšel preko Ljubljane v Karlovac. S svojega potovanja sproti poroča angleškemu zunanjemu ministrstvu o vsem, kar doživi.

Dogodek, kakršnega ni bilo 120 let

Mihael in Ana Verzel slavita železno poroko — Železne poroke ni bilo na mariborskem področju 120 let

V nedeljo 29. t. m. slavita pri Sv. Duhu na Stari gori železno poroko, to je 65letni Mihael in Ana Verzel, starša uglednega in obče znanega tukajšnjega gostilničarja Franca Verzela. Ta svoj jubilej obhajata v znaku izredne duševne bistrine in telesne čilosti. Njuno skupno število let znaša 184 let, in sicer je slavjenec Mihael star 91 let, slavjenka Ana Verzelova pa 93 let. Navzlic tem letom in starosti pa še oba čvrsto hodita, delata, čitata časopise, brez naočnikov in opravljata vse druge domače posle. Zanimivo je, da sta doživela redko slavje v človeškem življenju, četudi nista abstinente in se prav nič ne branita dobre kapljice. Imela sta osem otrok, od katerih je najstarejši

65 let, najmlajši pa 52 let star. Tudi se slavjenec prav dobro počuti, kadar se udaja užitku kajenja s svojo »pipco« in kadar z živahno, slikovito besedo vzbuja spomine o vojnih dogodkih, katerih se je udeleževal, tako na primer leta 1866 v vojni proti Prusom in ob priliki okupacije Bosne. Dogodka železne poroke ne pomnimo v širšem mariborskem področju 120 let. Ob praznovanju je redke slovesnosti, pri kateri bi sodelovala tudi mariborska vojaška godba, se pridružujemo tudi mi številnim voščilom in čestitkam prijateljev in znancev z željo, da bi tako krepko in redko ohranjena doživela tudi leseno poroko in da bi to vzorno zakonsko sožitje šlo še naprej v leta preko lesene poroke.

in znana dunajska pisateljica Antoanetta Tinti, ki si je ogledala tukajšnje kulturne ustanove.

Smrtonosna kap je zadela 65letnega strojevodjo Rudolfa Anderla iz Radvanja, brata znanega gostilničarja Anderla v Radvanju.

Pogreb g. Lj. Nabergoja, carinskega revizorja v pokoju, ki smo ga včeraj pokopali v tihi žalosti, je bil dostojanstvena priča njegove priljubljenosti v naših družabnih krogih. Sin prvoboritelja tržaških Slovencev, sin značajnega Krasa, je svojo primorsko bol nesel s seboj v grob, a dedščino upanja in vere je zapustil svojim otrokom in nam. Na zadnji poti so ga pospevali številni zastopniki železnice, pošte, car. posredništva, druž. »Jadrana«, ki mu je zapelo nagrobnice, in drugi prijatelji. Pokopaj svetli duši!

Hitlerjanci bežijo. Preko meje je pribežalo zopet nekaj Hitlerijancev. Očividno je to v zvezi s ponovnim razkritjem tajnih zalog orožja na Dunaju in drugod in posledicami, ki so radi tega nastale.

Iz akademskega društvenega življenja. Nacionalno krilo Društva jugoslovanskih akademikov v Mariboru je v začetku tega meseca iz tega društva izstopilo in snuje lasten klub nacionalnih akademikov.

Mariborčani pojdejo v Abesinijo. Nekateri Mariborčani, ki so svojčas služili v Tujski legiji v Maroku, zbirajo podpise pri brezposelnih, ki bi se kot samostojna vojaška edinica udeleževali v službi vojne napovedi bojov na abesinski strani. Kolikor smo obveščeni, je doslej pristalo na stavljeni pogoj 36 Mariborčanov.

Za mariborski banovinski arhiv je odkril in pridobil v Somboru prof. Baš izredno veliko dragocenega zgodovinskega gradiva in arhivalij, ki se pretežno nanašajo na panonsko in prekmursko področje.

Gradbeno gibanje. Gradbeno dovoljenje so dobili: Posestnik in gostilničar Ante Zorič za nadzidavo enega nadstropja na hiši Aleksandrova cesta 42, Apolonija Voglerjeva za prizidavo gospodarskega poslopja pri hiši Metelkova ulica 5 ter tvrdka Scherbaum za montiranje »Neon« reklame na hiši Grajski trg 6. Uporabno dovoljenje pa so dobili: Josip Ledinšek za pritlično stanovanjsko hišo Radvaniška ulica 34, Ivan Radlič za pritlično stanovanjsko hišo v Marksovi ulici 13, Karol Ilger za nadzidavo stanovanjske hiše v Kamniški ulici 5 ter Karolina Ster za enonadstropno stanovanjsko vilo v Einspielerjevi ulici 44.

Dimnik pri likofu! Znani dimnik, kolos Hutterjeve tvornice, ki je dal povod za domnevo, da postane znamenitost po vzgledu slavnega poševnega pisanskega stolpa in so ga morali radi tega »slabohlepnega nagnenja« podreti, se je danes jutraj povzpela do 75 m višine, kakor je predvideno v načrtu. Kolosalni dimnik je menda najvišji v banovini. Nameščen je zadnji betonski obroč in stavba je danes pri likofu.

Cesta Sv. Peter—Ložane, ki je bila dalj časa v zastoju, je zopet postala aktualna. Včeraj so pričeli z nadaljevanjem cestnih del v dolžini 3 km. Dela se vršijo po akordnem sistemu. Predvidoma bo trasiranje z zemeljskimi deli do Novega leta končano.

Ne rimsko cestišče, marveč grajska ledenica. Danes popoldne si je ogledal tlak, na katerega so trčili pri gradnji tukajšnje pravoslavne cerkve, arhivar prof. Baš, ki je mnenja, da gre za staro grajsko ledenico, ki jo omenja Puff v svoji zgodovini, kjer pravi, da se je nahajala stara grajska ledenica v bližini severnih grajskih vrat.

Na delovnem trgu. Tukajšnja borza dela išče enega pilarija, enega pasarja in enega čevljarja.

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzeti jutraj na prazen želodec čašo prirodne Franc-Jozefove grenčice. Registrirano od ministrstva za soc. politiko in narodno zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Srečke za I. razred državne razredne loterije so došle in jih dobijo igralci v upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Gosposka ulica 1.

Sokol Maribor II, Pobrežje, priredi v nedeljo 29. t. m. ob 15. uri pri br. Renčlju **Vinsko trgatve**. Igra prvovrstni Jazz-band. Keganje na dobitke. Vabljen je vsakdo!

Pri osmrtnici gospoda Ferda Ilga v včerajšnji številki našega lista se je vrnila pri pisavi imena soproge in tašče pomota in se mora pravilno glasiti **Rezika**, roj. Kafel in Alojzija Kafel.

Vsi na trgatveno veselico dne 28. septembra v gostilno Felič na Teznem. Vabi godbeni odbor »Zvon«.

Dravski steg planink vabi vse svoje članice na skupščino v nedeljo 29. sept. ob 10. uri pred trgovsko akademijo, Zrinjskega trg. Udeležba strogo obvezna.

Kolesarski klub »Poštela«, Radvanje, priredi v nedeljo, dne 29. t. m. »Lisičji lov«. Sestanek ob 13. uri v gostilni Mautner. Začetek lova ob 13.30. uri. Udeležba je predvidena za vse prijatelje kolesarskega športa. Nagrada se izroči po lovu v gostilni Šunko v Radvanju.

Radi krivega pričevanja se je morala pred tukajšnjim okrožnim sodiščem zagovarjati 25letna Slavica, ki ji je obtožnica očitala, da je dne 14. februarja t. l. pred tukajšnjim sreskim sodiščem v neki civilni stvari lažno pričala. Obsojena je bila na 1 mesec strogega zaporu ter na izgubo častnih državljanskih pravic za dobo enega leta, pogojno na dve leti.

Ugotovljena identiteta? Te dni smo poročali o naplavi trupla mlade ženske pri Breznem. Tukajšnja policija pa je prejela še pred naplavo trupla obvestilo iz Meže, da je 27letna prodajalka Kristina Podbrežnikova dne 16. t. m. izginila od doma in se ni več vrnila domov. Verjetno je,

GRAJSKI KINO Telefon 22-19

Od danes dalje

AMPHITRYON, z neba pride sreča

velefilm poln sijajnega humora in zabave. Willy Fritsch, Käthe Gold, Adela Sandrock in Paul Kemp.

Naš prihodnji spored velefilm Ufe: **BARCAROLA**. Gustav Fröhlich, Lida Barova.

Kino Union. Predstava senzacijelnevelefilma »Nocturno« (Vsi hrepenimo po ljubezni...), Anton Pointer, Hans Stüwe, Maria Ray in Rio Byron.

Narodna gledališča

REPERTOAR

Torek, 1. oktobra ob 20. uri: »Bratje Karamazovi«. Otvoritevna predstava. Dokaj lepih sedežev in lož je še novih gledaliških abonementov na razpolago, da si abonent za nizke mesečne obroke od Din 9.— do Din 58.— kupi svoj stalni abonma za 13 dramskih, sedem operetnih predstav, en koncert ter za eno gostovanje ljubljanske opere (»Sevilski brat«), pri katerem bo nastopil v velik partiji najboljši slovenski operni pevec basist Julij Betetto. Teh mesečnih obrokov je sedem in se prvi lahko vplača šele prvega oktobra. Vsekakor si obiskovalci gledališča s podpisom abonmana prihrani napram večernim cenam več ko 40% ter se že zato priporoča, da se občinstvo abonira v čim večjem številu.

Dostojevskega »Bratje Karamazovi« — letošnja otvoritvena predstava. Mojsko delo velikega ruskega genija, ki ga je prevedel Vladimir Levstik in dramatisiral v osmih najznačilnejših slikah ljubljanskega režiser Ciril Debevec, bo letošnja otvoritvena predstava. »Bratje Karamazovi« so izredno globoka umetnina, tudi dramatisacija zgrabi z elementarne dramatik. Režija je Kovičeva, ki je del insceniral na novem krožnem odru, tak da se bo izvršilo več scensko različnih slik brez odmora. Posamezne slike vežlektor. V posameznih ulogah nastopijo Kraljeva, Starčeva, Furičan, Nakrst, P. Kovič, Gorinšek, Blaž, J. Kovič, Košič, Rasberger, Košuta in Verdonik. Odmor po 3. in 7. sliki.

da je truplo naplavljen pri Breznem identično z omenjeno Podbrežnikovo.

Žile na levi nogi si je presekala pri obtešavanju debel 28letni Matevž Golilšek iz Planine pri Framu. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

Pri igri se je ponesrečil 4letni delavčev sin Mirko Petovar iz Rogoze. Padel je v cestni jarek in si zlomil levo ključnico. Prepeljali so ga v tukajšnjo bolnišnico.

Riz'ko dela. Pri delu v gramozni jami pri Apačah je zasulo 17letnega Jožef Idliča. Med vožnjo k zdravniku je podlegel poškodbam.

20 dinarski falzifikat se je pojavil v pekarni Bogomirja Antonijevića v Vojašniški ulici. V omenjeno pekarno je včera popoldne prišel 16letni posestniški sin Franc Preložnik iz Rogoznice in plača kruh s ponarejenim kovancem, ki pa se loči od pravega le po tem, da nima zvoka. Deček pravi, da je falzifikat dobil na sadnem trgu.

Sodček vina. Sodarju Otonu Hvalcu v Gosposki ulici se neznanzi ukradli sodček vina, ki ga je dobil od nekega kmetarja. Hvalec je oškodovan za preko 200 dinarjev. Tatvino je prijavil policiji.

Kolesa izginjajo. Ferdinand Kager, kolesarski mojster v Melju, je prijavil tukajšnji policiji, da mu je bilo včeraj popoldne ukradeni iz njegove delavnice na Meljski cesti 7 kolo »Waffenrad« z evidencijsko številko 106350.

Toča v ljutomersko-ormoških gorah. Včeraj popoldne med 3. in 4. uro je v okolišju Ljutomer-Ormož-Središče nenadoma udarila silna toča, ki je uničila precej vinogradov, ki so čakali trgatve. V Središču je ledena plast pokrivala tla v višini 3 cm.

Na današnjem ribjem trgu so se prodajale sardale po 10 dinarjev, škombri po 20, raki po 24 dinarjev.

Mariborsko vreme. Barometer 744, maksimalna temperatura 15,2, minimalna temperatura 5,3, relativna vlaga 83.

„Čuvajte Jugoslavijo“

Pajman grozi novinarjem in policistom

Zločinca **Pajman** in **Košajnc** stopata vedno bolj v ospredje in postajata vedno večji strah našega prebivalstva, kar pa je povsem upravičeno, saj se zloglasna vlomilca v istem dnevu pojavita v mariborski okolici in v Avstriji. Tako so **Košajnc** v sredo jutraj odkrili v Puntigamu v Avstriji, ko je sedel pri zavori nekega tovornega vlaka in se delal kakor da bi bil zavirač. Toda železničar, ki je služboval na istem vagonu, je **Košajnc** spoznal in obvestil o tem orožnike, ki so priredili lov za njim, toda zaman, kajti **Košajnc** jim je utekel preko meje in še istega dne poskusil vlomiti v skladišče tvrdke Rakuš na Aleksandrovi cesti. Pa tudi **Pajman** ne zaostaja v spretnosti prav nič za svojim vlomilskim tovaršem **Francom** **Košajncem**. Tudi on se spretno skriva oblastim. Tudi on se pojavi zdaj tu, pa zdaj drugje. Tako je bil **Pajman** včeraj v Polskavi, odkoder je pisal nekemu policijskemu agentu v Mariboru karto, na kateri mu grozi s smrtjo in se ga naj vajuje. Pravi, da bo obračunal z vsakomur, ki ga zasleduje, in se bo zlasti znesel nad novinarji, ki sedaj toliko pišejo o njihovih zločinskih podvigih. Karta je bila oddana včeraj na polskavski pošti in jo je naslovnik danes jutraj prejel.

Iz častniške službe. General Božo Putnikovič, ki je kakor znano premeščen iz Maribora, nastopi s 1. novembrom službo mestnega poveljnika v Karlovcu.

V Mariboru se je mudila te dni odlična

MARIJ SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

»Kaj prav za prav hočete, vi slovenoborci?« ga je prekinil dr. Vrešar. Mar hočete naj se Slovenci odcepimo in proglasimo za narodno manjšino? Motite se, moj dragi gospod, Slovenci smo prišli v Jugoslavijo kot Jugoslovani, da postanemo in ostanemo Jugoslovani, ker nam drugače ni obstanka. Izven jugoslovanstva je za nas samo potujčenje v morju nemštva, italijanstva ali madžarstva. Hočete to?»

»Ako bi že moral nehati biti to, kar sem, potem bi si gotovo izbral kako veliko narodnost, n. pr. rusko ali angleško, in ne bi šel iz ene tesnobe v drugo,« je razburjeno dejal Branko.

Dr. Vrešar in Petrovič sta planila kvišku.

»Tako je vaše slovanstvo!« je vzkliknil odvetnik.

»To je cinizem,« je dodal sodnik.

»Prav za prav pa mu ne moremo odrekati neke logike,« se je vimešal prof. Strešnik in skušal pomiriti preveč razgrete prijatelje.

»Nikake logike!« se je razburil znova odvetnik. »To je posledica komunistične kuge, ki je zajela univerze po vojni, zlasti še ljubljansko. Tu se je komunizem skrnil pod plašč nacionalnega separatiz-

ma, da bi v kalnem ribaril, toda hudič ne more skriti svojega kopita, pa naj si obleče frak ali smoking.«

»Pardon, gospod doktor!« je kričal Branko, »protestiram! Nisem komunist, čeprav ne tajim, da mi je levica bližja ko desnica. Sem le slovenski nacionalist.«

»Slovenski separatist,« ga je prekinil Petrovič.

»Imenuj to kakor hočeš,« mu je odgovoril Branko; »mar mi je. To sem in to ostanem.«

»Ako vas veseli, lahko,« je dejal odvetnik. »Hvala Bogu, da ne misli tako večina, ker sicer bi zdreveli Slovenci v novo pogubo.«

»Pravijo, da ni svobode in je diktatura,« je vzkliknil sodnik; »še preveč je svobode. Še premalo diktature.«

»Zate bi bila najboljša vrnitev v srednji vek, kjer bi te grajski valpti nagajali z bičem,« mu je zabrusil koncipient.

»Mir, mir, prijatelji!« je miril prof. Strešnik. »Mar ne vidite, da vzbujamo že splošno pozornost? Naposled pa med stališčem enih in drugih le ni take razlike. Sodite mirno in trezno. Slovenci smo Jugoslovani in moramo to osta-

ti, ohraniti pa moramo tudi svojo jezikovno in kulturno samobitnost, ki ni jugoslovanski skupnosti prav nič v napoto. Jugoslovanstvo je po mojem sin-teza vseh naših samobitnosti. Zakaj ne bi ustvarili prav mi nekaj novega: narodno edinstvo kot sintezo individualiz-mov?«

»Solato, kislo mleko, žganje itd.« se je dalje razburjal koncipient. »Povejte mi že enkrat definicijo te sinteze. Kako si vi, gospodje, zamišljate to stopitev? Tako, da Slovenci izgubimo svoje ime, svoj jezik, svojo samobitno kulturo?«

»Meni je vseeno,« je odgovoril odvetnik. »Glavno je, da ostanemo Slova-ni.«

»In potem Evropeci in ljudje in sploh dvonožci...« ga je ironično prekinil koncipient.

»Nikakor, prijatelji,« je nasprotoval profesor. »Ime, jezik, kultura, vse naj ostane in obogati kot naša slovenska dota skupni jugoslovanski dom.«

»Dokler se samo po sebi ne prelije v novo višjo enoto,« je dodal sodnik.

»To so tri definicije,« je kričal Bran-ko, »jaz pa hočem eno samo! Postavimo fronte: tu eni, tam drugi! Napravimo čiste račune!«

»Te bo napravilo življenje samo, mi-mo in preko vaših večnih brezplodnih debat,« se je oglašil nenadoma zdravnik dr. Frangež, ki se je bil med tem neopa-ženo približal mizi.

Ob njegovih besedah je glasna družba utihnila in se začudeno ozrla.

»Danilo!« je vzkliknil veselo Branko. »Živio dr. Frangež!« je pozdravil sod-nik.

»Le k nam, gospod zdravnik,« je va-bil odvetnik.

»Samo če mi obljubite, da končate de-bato! Po vsej naši domovini se raz-pravlja samo o stvareh, ki se bodo za-ključile naposled same po sebi, kakor bo pač zahtevala zoritev. Odločali bodo neizprosni zakoni realnega življenja, ne suhe teorije. Kakor da ne bi bilo danes nobenih drugih problemov. Ste prišli zaradi tega na reduto? Pijte, plešite, za-bavajte se! Živio pust!«

»Prisedi že enkrat!« je zakričal Bran-ko.

Zdravnik je prisedel in debata se je zaključila.

Sida, ki je ves čas bučnega razgovora sosednega omizja sedela sama v svoj-jem separeju in čakala, da se vrne ta Danica in Martinc s plesišča, je ob zdravnikovem prihodu vztrepetala po vsem telesu. Dasi ji je neka nejasna slutnja že ves dan napovedovala, da ga bo zvečer srečala, se sedaj vendar ni mogla obvladati. Stisnila se je v kot v strahu, da je ne bi opazil in je čisto po-zabila, da je maskirana. Toda sodnik, ki se je po končani debati dolgočasno oziral naokoli, jo je le opazil in dejal koncipientu:

Iz življenja in sveta

Vladanje podob na človeškem telesu

Zahteve in želje lepih Samoank — Kdor ni tetoviran, dobi „košarico“ — Mladi Samoančani radi pretrpijo strašne muke pri tetoviranju, da so potem čim slajše, v eksotični slasti in strasti prebite noči ob Južnem morju

Italijanski potopisec Arnaldo Fraccaroli je že mnogo napisal o zanimivostih življenja in običajev prebivalcev otočja Samoa. Posebno obširni so njegovi spisi o tetoviranju Samoančanov. To tetoviranje zahteva posebno spretnost od tistega, ki vrši tetoviranje, na drugi strani pa veliko odpornost od strani tistih, ki se dajo tetovirati. Zanimiv je način, pa tudi psihološko ozadje teh tetoviranj.

Tetovirani mladenič — ljubljene deklet.

Kandidati za tetoviranje na omenjenem otočju se zbera na dan tetoviranja na velikem trgu. Okoli teh kandidatov se zberejo Samoanci in Samoanke v velikem številu, na posebnem mestu pa se nahaja velik pevski zbor samih deklet. Ta dekleta so navadno zaročenke vseh tistih, ki se hočejo dati tetovirati. Vsa ta dekleta pojo neko tužno pesem. Na posameznih mestih, ko kandidati tetoviranja vpijo od bolečine, dajejo dekleta iz sebe neke posebne glasove in se dero, da bi na tak način prevpile ječanje in stokanje svojih zaročencev.

To tetoviranje ima na otočju Samoa velik pomen. Mlad fant, ki je tetoviran, pridobi pri dekletih zelo veliko in postane ljubljene vseh deklet, kajti mlademu Samoančanu se lahko pripeti, da ga v ljubezni odkloni dekle samo radi tega, ker ni tetoviran. Naravno je, da prenašajo ti mladeniči radi tega prav velike bolečine pri tetoviranju, ki so jim ljubše kakor to, da bi doživeli veliko blamažo pri izvoljenki, ki bi ga lahko odklonila, če ne bi bil tetoviran. Čim ima mlad fant tetovirano kožo, računa lahko v ljubezenskih stvareh na največji uspeh.

S čim se vrši vbijanje podob v človeško kožo?

Tetoviranje, ki ga označujejo prebivalci Samoa z nazivom »tu f u g a«, vrši poseben specialist v tetoviranju. Tetoviranje lahko traja tudi več dni, včasih celo več tednov, kar je pač odvisno od števila prijavljenih kandidatov, ki so pripravljeni, podvreči se tej operaciji. V vsakem slučaju mora biti več kandidatov, ker se operacija ne izvrši takoj in ker se k tetoviranju lahko pritegnejo drugi kandidati, medtem ko se že prvokrat tetovirani okrepljajo od bolečin, pa tudi morebitne nezvesti, katere jim je povzročila neprijetna operacija tetovi-

ranja. Sredstvo, s katerim vrši tak specialist tetoviranje, je navaden koščen šilec, ki more biti od človeške kosti in dobro prišpičen, ker le v tem slučaju lahko uspe operacija, kakor zatrjujejo domačini. Ta posel zahteva izredno spretnost in veščino, ker se lahko sicer zgodi, da umre pacient radi zastrupljenja krvi. Čim se tak slučaj zastrupljenja pripeti, ne sme več dotični operater vršiti svoj posel.

In kako...

»Zdravnik«, ki vrši tetoviranje, kleči pri tem svojem opravku na »kandidatu«. Z malim kladivcem tolče po zgornjem delu koščenega šilca, ki s svojo zaostreno konico prodira v kožo in tako ustvarja šele načrt za razne podobe in slike, ki jih hoče imeti na svojem telesu vsakokratni kandidat. Pri vsakem udarcu s kladivcem vpije tetoviranec od bolečin. V odprto rano, iz katere priteka kri, pa vlija »zdravnik« neko modro tekočino. Ko prodre ta tekočina do odprte rane, započe kakor ogenj, in ta trenutek je za tetoviranca najtežja preizkušnja. V teh groznih trenutkih daje tetovirancem tolažbo in moč samopremagovanja misel, da bo »tetoviran« ugajal vsem ženskam in da je treba pač zato nekaj prenesti in preboleti. Koliko žrtvujejo na primer na drugi strani pri nas v Evropi dame, samo da ostanejo lepe in da se moškim dopadejo.

Ljubček trpi, ljubica tudi.

Medtem, ko se vrši ta svojevrstna operacija tetoviranja, pa pojo samoan-ska dekleta tužno pesmi. Zaročenca do-tičnega pacienta, nad katerim se ravno-kar vrši operacija in ki se zvija v bolečinah in vpitju, se odlikuje s svojim tuljenjem, ki prihaja iz zbora mladih pev-k. Sredi operacije pristopi k »-emu njegova zaročenka in mu hladi rane z listom, namočenim v neko belkasto te-kočino. Ko je del telesa že tetoviran, te-daj ga pusti »zdravnik« na miru. Ta mir in oddih traja včasih nekaj dni, včasih celo nekaj tednov. Čim tetoviranec okreva, sledi nadaljnje tetoviranje, ki prinaša še mnogo hujše muke. V času, ko se vrši to drugo tetoviranje, prisot-vujejo temu običaju posebne plesalke, ki izvajajo divje in eksotične samoanske plesse.

Od ljubčka do ljubčka, od moža do moža.

Po nekaj mesecih je telo mladega fan-ta, ki snubi svoje dekle, tetovirano. Nje-gove šanse pri vseh ženah in dekletih so kar najlepše. On postane nekakšen Don Juan med domačini in vsaka vas na Sa-moi ima toliko Don Juanov, kolikor ima tetovirancev. Toda to otočje Samoa ima še druge posebne običaje. Žene in de-kleta zapuščajo svoje ljubčke in može brez vsakršnega razloga in brez naj-manjšega prepirčka ali škandalčka, ka-kor je pri nas navadno. Nekega dne se pač pripeti, da se znajde dekle, oziroma žena pri drugem ljubčku ali pri drugem možu. Nikdo ne vidi v teh selitvah in prevratih srca ničesar posebnega. Na otočju Samoa je to nekaj vsakodnevnega in običajnega. Skrbi nimajo nobenih, bujna rast in vegetacija jim sama od se-be nudi hrano in edina žrtev, ki jo mla-di Samoanci prenašajo radi ljubezni, je tetoviranje. Samoancev ne flači nobena

skrb, kako bodo preživeli sebe, ženo in otroke. Muke, ki jih prinaša tetoviranje, so sladke v svojih posledicah. Tetovi-ranca čakajo nepopisni užitki v prelest-nih in eksotičnih nočeh Južnega morja in marsikateri Evropec bi za te noči strasti in slasti najbrže tudi rad prenašal muke tetoviranja...

Žepni telefon

V Budimpešti so uvedli posebne male žepne telefone, ki se lahko priključijo na različne kontakte, ki se nahajajo na po-sebnih krajih v mestu, nadalje v vseh glavnih restavracijah, hišnih vežah več-jih zgradb, nadalje na borzi in vseh tramvajskih postajah. Na tak način mo-re lastnik žepnega telefona govoriti v svojih zadevah, ker želi. Seveda so taki žepni telefoni izdani samo osebam posebne poverljivosti in zaupnosti, ker bi se sicer ta izum mogel zlorabiti.

Razno

MORSKE RIBE

Danajšnja specialiteta: rižoto iz škampov, kakice (kaparoli), prstaci (datoli), rakovi repi, cvrti, kovač (šampi-ro), skuše, cipli, lignje (kalamar), velike sardele itd. Hotel »No-vi svete«. 4341

Prodaj

SPALNICE, JEDILNICE, kuhinjske opreme, stole vseh vrst za takojšnje dobave za-jamčeno kupite pri Novaku, Vetrinjska 7, Koroška 8 4285

Stanovanje

GOSPODA

sprejem takoj na stanova-nje in hrano. Mejna ul. 38. 4339

Oddam lepo

ENOSOBNO STANOVANJE s kuhinjo in sobo s štedilni-kom s 1. oktobrom. Tahorska ul. 13. 4340

GOSPODA

sprejem na stanovanje in dobro hrano. Naslov v upravi »Večernika«. 4335

Soba odda

SOBO

oddam. Rotovski trg 3-1 4338

Službo dobi

NATAKARICO.

samostojno, lepe postave in čedno, takoj sprejme. Videl-gostilna »Rotovž«. 4348

Soba išče

DEKLE.

ki zna dobro pospravljati in opravljati vsa druga hišna dela in tudi nekoliko šivati. Išče službo s 1. oktobrom. Naslov v upravi. 4342

Čitajte »Večernik«!

Umrl nam je po kratki težki bolezni, previden s tolažili svete vere, naš preljudi soprog, oče in tast, gospod

Franjo Vabič

šolski upravitelj v pok.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v soboto, dne 28. septembra 1935 ob 17. (5.) uri popoldne iz mrtvašnice mest-nega pokopališča na Pobrežju.

Maribor, dne 26. septembra 1935.

Zalujoči rodbini:

Vabičeva in dr. Tomšičeva.